

PT
724 S

CÂNDURI

An I DELA MARE.

Revistă Culturală Regională

Condusă de Titus Cergău

COLECȚIA ANULUI I

Anul I

Vol. I

Domniei-Sale

D-lui _____

Satul _____ Com. _____

Jud. Constanța

Prețul Lei 5

Cuprinsul

Dorința noastră	<i>Cuvântul revistei</i>
Comunicatul Ligii Culturale N. Chirescu	
Profesorii dela Geneva Dr. C. Mureșanu	
Pe țarm	<i>Gr. Sălceanu</i>
Insula C. Brătescu	<i>T. Cergău</i>
Mamaia	<i>Inv. Dumitrescu Fras in</i>
Comunicări	

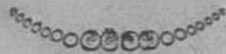

*Omul are trei comori:
Iubirea, lumina și frumoasele gânduri.*

Coleridge

A avea un ideal este a avea o rațiune de a trăi

Bourgeois

Revista nunță cu plăcere apariția revistei «Convorbiri didactice» căreia îi dorește tot succesul, atâtă vreme cât va ține calea imparțialității în scopul ei de revindicări profesionale.

Institutul de Arte Grafice «Albania» — Constanța

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

GANDURI DELA MARE

Revistă Culturală Regională

Condusă de d. Titus Cergău

*Colectia
anului I*

MOTO:

Sunt sfinți care lasă moaște
și sfinți care lasă gânduri.

N. IORGA

31316/1
978 ✓

Dorim să contribuim cu toată puterea noastră de muncă la ridicarea meleagurilor noastre dobrogene, făcând cunoscut trecutul, redând prezentul și căutând a face și modeste preconizări asupra viitorului, situându-ne astfel printre revistele regionale ale țării.

Biblioteca Județeană „Ioan N. Roman” Constanța

Cuprinsul

Dorința noastră . . .	<i>Cuvântul revistei</i>
Comunicatul Ligii Culturale	<i>N. Chirescu</i>
Profesorii dela Geneva	<i>Dr. C. Mureșanu</i>
Pe țarm	<i>Gr. Sălceanu</i>
Insula C. Brătescu . .	<i>T. Cergău</i>
Mamaia	<i>Inv. Dumitrescu</i>
Comunicări	<i>Fras in</i>

Omul are trei comori :

Iubirea, lumina și frumoasele gânduri.

Coleridge .

A avea un ideal este a avea o rațiune de a trăi

Bourgeois .

Revista nunță cu plăcere apariția revistei «Convorbiri didactice» căreia îi dorește tot succesul, atâtă vreme cât va ține calea imparțialității în scopul ei de revindecări profesionale.

DORINȚA NOASTRĂ

Câteva cuvinte sunt necesare pentru a lămuri scopul și caracterul deosebit al acestei reviste, locul și rostul ei între intelectualii orașelor și membrii corpului didactic. Este mai întâiu vorba de legătura spirituală care trebuie să existe între noi deacum înainte, cu condițiunea, ca atunci când avem preocupări spirituale în cadrul și peste cadru nostru profesional, să ne ferim cu totul de politică și de polemici.

Revista caută să oglindească și să restabilească modul cum fiecare știe să se devoteze intereselor profesionale în cadrul special al satului sau instituțiunii ce servește orașul în general.

Deasemenea problemele și orientările care ne preocupă atât pentru noi, cât și pentru cei ce nu ne cunosc îndeajuns, să poată fi dezvoltate în mod civilizat. De independența și mai ales de obiectivitatea articolelor primite de noi, răspund autorii în mod efectiv. redacția neluându-și obligațiunea de a publica orice articol subiectiv sau tendențios.

Ne luăm stricta obligațiune de a ne menține peste luptele de partid și sperăm să fim înțeleși de toți colegii și de toți binevoitorii cari mai au în sufletele lor conștiința că și în afară de politica se pot realiza legături strânse, care ridică spiritul, înălțându-ne spre civilizația culturii din secolul nostru.

Ținem să precizăm că nu ne subvenționează nimeni și nici nu ne gândim să trăim din surse care ne-ar strecura anumite influențe și obligațiuni, ce ne-ar face să ne abatem dela scopul bunelor noastre «Gânduri dela Mare»; curate și sănătoase.

Apărem deci numai cu concursul câtorva persoane binevoitoare și colegi doritori de mai bine, cu un scop bine determinat în slujba scumpei noastre provincii dobrogene, îndeplinind chiar o nevoie utilă în sbuciumul acestor desagregări sociale, fără unitate de vederi spre un ideal spiritual și profesional. Suntem siguri că cei ce ne vor înțelege ne vor dovedi că, mai sunt suflete de elită, care pot să se ridice deasupra sbuciumatelor valuri ale nevoilor materiale din viața de toate zilele.

Gânduri dela Mare .

Intelectualii Dobrogei,

- 1) Ar fi de dorit să facă parte din «Liga Culturală» Secția Constanța.
- 2) Să ajute efectiv «Cartea sub Icoană».
- 3) Să citească și să se aboneze la Analele Dobrogei, dacă vor să se identifice cu problemele din viața scumpei noastre provincii dela Mare.

Liga Culturală.

Secția Constanța

Stimate Domn,

Secțiunea de jocuri naționale a Ligei Culturale din Constanța, care a fost înființată și la care vă rugăm să binevoiți să aderați și d-v, a hotărât să înceapă activitatea, fixând pentru exerciții, Vinerea dela orele 7 și jumătate seara, în sala de spectacole a Liceului «Mircea cel Bătrân» din Constanța, începând aceste exerciții cu ziua de Vineri, 12 Februarie a. c.

Fiindcă d-v sunteți membru fondator, s'au chiar dacă doriți a fi, vă rugăm stăruitor, să veniți, Duminică, 7 Februarie a. c. orele 11 dimineața, în aceiaș sală a Liceului Mircea, pentruca, la această primă întâlnire, să ne cunoaștem, să ne sfătuim, să stabilim un program convenabil de lucru și să hotărâm pentru bunul mers al acestei secțiuni.

Vom avea un schimb de vederi, pentru anumite excursiuni ce am putea face la vară, eventual vom hotorâ și crearea unei secțiuni de cântări (coruri), și ne vom sfătui asupra primirei ce trebuie să facem unei asociații similare, de jocuri naționale, care ne face cinstea să vie dela București, să se manifesteze cu o serbare la Constanța, chiar în cursul unei Februarie a. c.

D-v ca membru fondator aveți dreptul sa recomandați și alte persoane, demne de a fi înscrise și primite în asociația noastră, și vă rugăm, insistent, să utilizați acest drept, pentru ca asociația noastră. încă dela început, să activeze în plin.

Nu ne îndoim de bunăvoința și entuziasmul d-v și vă rugăm să primiți asigurarea deosebitei noastre considerațiuni.

Președintele Ligei Culturale

N. Chirescu

No. 298 2 Februarie 1937

PROFESORI DELA GENEVA LOUIS J. COURTOIS.

de

Profesor Dr. C. MUREȘANU.

Laureat al Academiei Române

În fața țării noastre, stau multe probleme. Cine le-ar putea înșira pe toate? În fruntea lor, cer grabnică deslegare chestiunile pedagogice. Avem noi curajul, să punem, cu inima cinstit deschisă, câteva întrebări: Ne dăm samă că viitorul apropiat al Patriei depinde de tânăra generație?

E pregătită elita acestui tineret pentru misiunea ei? Adică stă gata la muncă științifică? E gata la muncă creatoare pentru consolidarea Patriei? Pregătim noi prin școli primare și secundare rezerva acestei generații? Și dacă nu, suntem la înălțime? Cum vom repara timpul pierdut? Iar dacă ne-am făcut datoria pentru trecut... Ce chestiuni ne impune un prezent dificil, nesigur, problematic?

Unde vom afla răspuns la aceste întrebări chinuitoare, inferiorizante pentru cei slabi, dinamizante pentru sufletele virile? Fiecare e dator să cugete la aceste chestiuni... Fiecare! Da! Si mai ales cei însărcinați cu educația tineretului. Să cugete și să lucreze.

Pilde de gând pedagogic și pilde de fapte închinete educației, găsim în trecutul multor neamuri. Cele mai frumoase exemple ne vin dintr'o țară mică ca un copilăș. Și totuși, în fruntea lumii prin forța educatorilor. Profesorii eleviteni au înțeles, înaintea altora, că în copii, tineri și adolescenți zac izvoare infinite de energie. Aceste forțe caută să se afirme prin creație... Creații științifice, artistice, tehnice, sociale. Din această gospodărie elve-

țiană, alegem un salonaș, Geneva: Inima planetei noastre. Din cetatea păcii, vom prezenta câteva figuri de profesori.

Incepem cu marele învățat și pedagog: Louis J. Courtois, care în vara trecută a luat drumul veșniciei. O pierdere ireparabilă pentru Elveția și pentru România. Profesorul L. J. Courtois ne-a fost ani de zile prieten devotat. A muncit pentru noi ca un adevărat român, creînd icoana «Consulului cultural», și tot așa de strălucit a fost ca profesor de liceu și docent universitar.

II

Louis J. Courtois, fost profesor la colegiul Calvin și docent la Universitatea din Geneva, a făcut în domeniul compoziției libere foarte interesante experiențe. Elevii marelui educator Courtois erau de la secția științifică. Etatea lor? 15—17 ani.

Regretăm că nu putem reproduce o samă din compozițiile viitorilor tehnicieni. În ce constă metoda Courtois? Elevul e obligat să facă cel puțin un eseu pe an. Se dă oarecare libertate în alegerea subiectului și timp necesar pentru această lucrare. În ce spirit lucrează acești elevi? Primul principiu. În alegerea subiectului, se ține seamă de experiența personală. Această experiență se va completa în studiul chestiunii, și lumina prin literatura respectivă. În scurt, o lucrare de seminar. Fiecare își ia subiectul tubit. Cu o condiție: să aducă o experiență personală, luminată prin studii oneste, în jurul problemei preferate. Elevul e încurajat să folosească și experiența familiei. Iată o mobilizare generală în jurul compoziției libere. Prin acest efort, elevul gândește, strânge materialul, și alcătuește scheletul lucrării.

După metoda L. J. Courtois, compoziția ia forma definitivă în fața clasei. Și anume, cum? Colegianul e stimulat de mediu: camarazi și profesor. În concepția Courtois, profesorul e tot un prieten. Unde au loc aceste lecții, dela care învață cu toții câte ceva? Depinde de natura subiectului. E vorba de un mare muzicant? Ședința are loc în sala de muzică. Aici, pianul permite demonstrațiunile necesare. Vine la rând un subiect științific? Atunci se folosește laboratorul. Și așa înainte.... Cupă caz.

Cum se comportă acești adolescenți la lucru? Și anume în această fază interesantă: Când problema, purtată în suflet săptămâni, poate și luni, ia formă în fața auditorilor. La cei mai mulți se observă un elan care rupe monotonia lecțiilor obișnuite. În această fază, materialul acumulat e mobilizat. Datorită mediului, energia elevului atinge maximum de dinamism. Observații noi se impun: elevul descoperă. Gânduri neașteptate țînesc din inconștient: elevul inventează. Sinteze proaspete răsar în chip natural, luând forme elegante: elevul creiază. Iată școală creatoare! Faptul nu trebuie să ne surprindă. Profesorul Courtois era un mare pedagog dublat de un distins erudit. Și-a consacrat viața lui J. J. Rousseau. Activitatea creatoare era luată în serios de profesorul Courtois. Ca și Emil, elevi descopăr, inventează, creiază. Iată cum așezat pe astradă, având adesea un asistent, elevul în plină libertate, se identifică cu subiectul. Prin dezvoltarea chestiunii, adolescentul devine educator. Clasa întreagă intră în ritmul camaradului creator. El e eroul zilei. Lui i se acordă, de profesor și elevi, toată simpatia, iubirea. Și toată admirația pentru victorie. Momentele neobișnuite sunt aclamate cu tot entuziasmul. Această atmosferă ne face să uităm, că suntem la școală. În adevăr, ne aflăm în plină viață. Și anume, ne găsim într-o comunitate de muncă. Compoziția orală a luat trup, adică forma definitivă în comunitate și în folosul comunității.

Avem exemplul de comunitate creatoare. Dar în același timp, și una critică. La această compoziție orală, elevii și profesorul participă nu numai admirativ. Fiecare ia note pentru a face obiecții critice. În ce sens? Pentru a remarca nu numai părțile slabe. Camarazii subliniază momentele reușite, culminante. Unul cere lămuriri. Altul luminează un aspect rămas nedislușit. Un al treilea aduce completări: experiențe personale sau erudite. Iată muncă de colaborare științifică și socială. Politeța socială aici se învață. Ultimul cuvânt îl are profesorul.

Dar nu în această fază e hotărîtor rolul profesorului. Ci în prima etapă. Și anume, în faza când subiectul ales începe să germineze în sufletul colegianului. Am avut norocul, să asist la asemenea îndrumări, lecții individuale date elevului, de profesorul Courtois chiar în casa Domniei-Sale. La același birou, stau discutând ace-

ași problemă profesorul și elevul. Profesorul Courtis sugera numai. Și numai dacă era necesar, atmosferă și idei potrivite subiectului ales. Principiul este acesta: Elevul să-și descopere singur, neajutat «drumul lui». Altă dată, alt adolescent vine cu planurile gata. Are de lămurit numai un punct întunecat din problemă. Să nu uit, să vă spun, că biblioteca profesorului Courtois era la dispoziția elevilor.

Scene impresionante am avut Duminică când după amiază, făceam mici excursiuni cu profesorul Courtois în jurul Genevei. Atunci, îmi lumina aspecte din metoda educației individuale. Adesea se întâlnea cu elevii dela Colegiul Calvin. Și atunci, era prilej de discuții prietenești în jurul compoziției orale. Iată cum prin această metodă, elevul își descopere și organizează energiile individuale. Apoi, își completează experiențele în chipul cel mai firesc, fiind legat de-o problemă, potrivită cu structura sufletului său. Această problemă îl îndeamnă să citească. Și să mediteze. Prin aceste procese, puterile elevului cresc și înfloresc în chipul cel mai firesc. În clipe de îndoială, adolescentul aleargă la profesor. Profesorul Courtois, ca și Grădinarul poetului Alexandru Gherghel,

*E veșnic gata de povești și glume.
Pe inimă, de-apururea, cu-o floare,
Făcea din truda vieții-o sărbătoare
Punându-i numai, zilnic, un alt nume...*

*Așa l-am cunoscut trecând prin vieață.
Din amintirea lui se'nchiagă'n minte
Seninul unui vis de dimineață...*

Compoziția orală, după metoda Courtois, naște din colaborarea continuă între elev și educator. În acest joc, profesorul dinamizează puterile sufletești ale elevului. Si le îndrumază conform specificului lor. Prin acest joc: «adolescentul intră în stăpânirea puterilor sale. Își cucerește adâncuri. Descopere forme noi de energie». Ajutat de profesor, își curăță sufletul, în sensul că-și sublimizează anumite tendințe. De exemplu: Curiozitatea frivolă (pentru fapte banale, triviale) se transformă în curiozitate științifică. Compoziția îi da prilej și îndemn să-și culegă fapte, care au valoare științifică. Datorită compoziției orale, combativitatea brutală lunecă în combativitatea spirituală.

Apoi, cochetăria exagerată la unii adolescenți, lunecă în atenția dată formei. Și anume pentru un obiectiv mai interesant decât «o cravată scumpă și-o impecabilă dungă la paltalon!». Compoziția dă ajutor adolescentului să treacă din atitudinea egocentrică, caracteristică copilăriei, — în faza heterocentrică, caracteristică adolescenței.

Reamintim, că din punct de vedere psihologic, compoziția liberă oferă educatorului cel mai bun prilej pentru cunoașterea elevului. Prin această cunoaștere se stabilesc legături sincere între adolescență și maturitate, și se evită conflictul între generații.

Conflictul între generații! Iată una din cele mai grele probleme din viața contemporană. Problema mondială. Câtă energie națională nu se pierde din cauza acestui război între adolescenți și oameni intrași în viața matură. Câte conflicte n'au loc zilnic între părinți și copii? Dar între profesori și elevi? Și așa înainte... Această chestiune, atât de serioasă, e și o problemă a statului român.

Domnul profesor Mihail Manoiilescu a înfățișat câteva aspecte din această problemă în Senat. Notăm câteva rânduri din acest important discurs: «In mesajul de deschiderea parlamentului, cuvintele regale chemau toate forțele neamului la unire.

În gândul acesta regal, bine interpretat, nu este vorba de untrea superficială și restrânsă a forțelor politice, nu este vorba de un mic aranjament de familie asemănător cu acele contribuțiuni parlamentare care în parlamentarismul clasic au reușit să dea majorității care să susțină guvernul. Este vorba de ceva mai larg și de ceva mai adânc, este vorba de a chema la o împăcare a sufletelor; toate sufletele și mai ales cele tinere. Nu este vorba de o orientare integrală în sânul generațiilor care stăpânesc azi țara, ci de o îndrumare verticală care să orienteze toate generațiile ce vor avea o răspundere în conducerea acestei țări. Așa înțeleg unii din noi apelul regal. Problema cea mare a României de azi e de a înlătura cu orice preț o prăpastie care tinde să se sape între generația conducătoare și între generația în ascensiune. Dacă pe tinerii de azi nu-i înțelegem, dacă ei nu ne înțeleg pe noi, atunci sfăștem și distrugem România. Nu există decât o singură mare problemă și o singură mare primejdie în această țară, anume ca prin politica

sa inuntru, sau prin politica sa in afara — statul să nu-și producă o ruptură între el însuși și generațiile noi».

(Universul din 30 Noembrie 1926)

Acesta-i diagnosticul. Dar cauzele acestui fenomen? Care sunt? Putem noi propune un tratament, înainte de-a cunoaște pricinile acestui fenomen? «Suntem în fața prapastiei», a spus d-l Manoilescu. Unii profesori își vor pune problema: Dar școala nu poartă nici o vină? Adică mai drept, nici o părticică din această vină? Dacă mai mulți educatori ar proceda după metoda Courtois? Atunci? N'ar fi posibilă o colaborare între cele două generații? Și mai ales... Dacă conducătorii Statului ar asculta de glasul pedagogilor, cari cer pentru copii și adolescenți o școală pe măsura puterilor elevilor noștri... Iată câteva sugestii din cea mai bătrână școală, din Geneva, cetatea școlilor.

«Școală pe măsura elevilor!». Și mai ales, școală prin iubire! «Orice am face, așa ne învață marele psiholog și educator Dr. Ed. Claparède, să nu uităm că trebuie să tratăm copilul cu simpatie. Să spunem mai mult, cu iubire.

Iubire! Iată atmosfera binefăcătoare și caldă în care natura a vrut, ca omul să-și trăiască anii dulci ai primei tinerețe.

Iubire! Iată forța naturală care ține în frâu sentimentul de slăbiciune, simțit de copil, atunci când se apropie de cel mai mare. Iubire! Iată medicamentul specific contra sentimentului de inferioritate. Și e vorba, nu numai de iubirea pe care o primim dela alții, dar și de iubirea pe care o dăruim altora. Copilul nu-i făcut numai ca să fie iubit, dar și pentru a iubi. Căci pentru copil, a iubi înseamnă a se exterioriza, a se realiza în cadrul social, a iubi înseamnă a-și lua locul printre alții, și a se simți solidar cu lumea. A iubi înseamnă pentru copil singurul mijloc de a intra în armonie, pe un picior de perfectă egalitate, cu aceia cari îi sunt superiori. Căci, între două ființe cari se iubesc, nu se mai pune chestiunea cine prodemină; din contră, fiecare nu dorește decât să cedeze pasul celuilalt. Iată miracolul iubirii: ea stinge orice gând de gelozie și ne ajută să renaștem prin fericirea altuia. A nu iubi copilul înseamnă a-i re-

fuza mâna pe care ne-o întinde, înseamnă a-l respinge pe povârnișurile vieții, unde e așa de dureros pentru el să trăiască, pentru că întâlnește acolo chinurile inferiorității.

A iubi copilul, iată începutul și sfârșitul artei educației. Dar, pentru a-l iubi în toată firea lui, a-l iubi și cu greșelile lui, trebuie să știm să-l înțelegem, și pentru a-l înțelege trebuie să-l cunoaștem. Cunoașterea copilului este absolut trebuincioasă educatorului. Numai astfel putem iubi cu tot sufletul».

Profesor Dr. C. Mureșeanu
Laureat al Academiei Române

P E T A R M .

*In urmn ta, te fură... te farmecă trecutul,
Și 'n față marea-ți cântă ciudat necunoscutul...
Tu sperî că fericirea îți vine 'n astă seară...
Surâzi ca 'n vise tainic, palpită iarăș lutul,
Nădejdea 'l copleșește și ca și 'ntăia oară,
Te 'mbeși de voluptatea ce-ți dă necunoscutul...*

*O, toată fericirea e 'n clipa 'n care sperî!
Ce-ți pasă dacă mâine te-asteaptă o durere?
Tu nu te temi de mâine, căci mâine va fi ieri.
Și te strecurî prin noapte, te bucurî în tăcere,
O, toată fericirea e 'n clipa 'n care sperî!...*

Din volumul «Flori de Mare»

G. Sălceanu

Schiță monografică asupra insulei
„C. BRĂTESCU“
din lacul Tașaul

de TITUS CERGAU
Invățător—Constanța

Dealungul Mării Negre sunt o serie de lacuri, care după cum spun geografil, nu sunt altceva decât niște golfuri deale mării, sau gurile unor râuri, care odinioară se vărsau în mare și care apoi au fost separate de mare prin acțiunea valurilor mării, care au depozitat dealungul litoralului o fâșie de nisip numită «perisip» și care astăzi formează prin unele locuri admirabile plaje, cum este cea dela Mamaia.

În categoria lacurilor de mat us, mai cunoscute sunt Mamaia, Tașaul, Razelm, Agigea, Techirghiol și Mangalia.

Cel mai puțin cunoscut este însă lacul Tașaul, situat la 5 klm. de satul Mamaia.

Nu mă voi ocupa aici de importanța lacului din punct de vedere al exploatarea piscicole și nici de anumite proiecte de viitor ce sau făcut referitor la poziția lui strategică spre a fi un admirabil port militar cu perspective de Bază Navală, sau din alte puncte de vedere, ci mă voi ocupa numai de colțisorul singuratic din mijlocul lacului, de care nimeni nu s'a ocupat.

Așezarea, înfățișarea și rolul insulei.

Insula »C. Brătescu« este situată la o depărtare de 500 m. de malul de S. V. al lacului, în partea de Est la 1500 m. de mal și la o depărtare de 2500 m. de perisipul, care desparte lacul de mare.

NOTĂ. — Ca un omagiu adus marelui cercetător al Dobrogei, mica insulă fără nume situată în lacul Tașaul, a fost botezată de o seamă de admiratori cu numele ilustrului profesor C. Brătescu.

După constatările d-lui Profesor C. Brătescu, *origina insulei este dintr'o formațiune de «terase vechi, din deluviu ale actualului pârâu Casimcea», care și azi se varsă în lac, aducându-și bruma de apă dinspre Nordul lacului.*

Această insulă încă puține are o suprafață de circa 2 ha. având o lungime de 350 m. de forma unei suveici late cu un capăt spre S. E. și unul spre N. V. În interior pământul insulei este înălțat dinspre maluri spre centru până la o înălțime de 5 m. deasupra nivelului apei înspre S. E., iar în partea de N. V. este joasă de 0,75 m. deasupra nivelului apei, sfârșindu-se la ambele capete cu câte un cap stâncos din mai multe roci formate din șisturi cristaline și conglomerat. Imprejurul insulei sunt câteva centuri de pietriș provenit din șisturi cristaline verzi și bucăți de grezie dislocate, netezite și rostogolite de neastâmpărul valurilor spre mai; iar pe acolo pe unde stâncile lipsesc, se pot zări mici plăși din care ies păcuri dese de stuif, ce se oglindește ca smaragul în apa de pe mal limpede și străvezie ca cristalul.

Origina numelui.

Această insulă, până în 1929, nu avea nici un nume, și orice locuitor din satele vecine întrebam, nu știa.

În anul 1929 D-l Profesor C. Brătescu, făcând un mic studiu lacului Tașaul intitulat «Lacul Tașaul» (note dintr'o călătorie), D-sa tot insula fără nume îi zice.

Așa că în vara anului 1929, un grup de învățători înimoși, din satele mărginașe lacului, la un cerc cultural de sub președenția subsemnatului, ne-am transportat la insulă în ziua de 2 Iunie 1929 cu barca fruntașului pescar Sofron Timotei și moș Cuzmici din Năvodari. Pe insulă în prezența colegilor din satele Sibioara, Năvodari, Ferdinand, Tașaul, Carol și Dorobanțul, s'a oficiat slujba botezului de preotul parohiei și s'a întocmit de primarul comunei Sibioara, la fața locului mai multe procese verbale, precum că insula fără nume din lacul Tașaul se va numi deatunci înatnte insula C. Brătescu, pentru interesul viu ce D-l Profesor C. Brătescu a purtat și poartă acestei provincii și ca un omagiu de recunoștință, adus de foști lui elevi, aceluia care a înțeles în mod cu totul deinterested să încurajeze și să îndrumeze pe toți cei ce

și-au iubit și s'au ocupat de micul lor colțișor în care activează.

În urma acestor formalități am trimis câte o publicațiune satelor vecine lacului, am publicat și în ziarul Dobsogea Jună din 20 | VI | 1929, și s'a trimis câte un proces verbal semnat de toți și Serviciului geografic al armatei precum și D-lui Profesor C. Brătescu, care a stăruit și în scris și verbal de a se renunța la acest fapt, spre a rămâne insulei vechea denumire. (Vezi Analele Dobrogei din 1929 pag. 323—324).

Dar mare mi-a fost mulțumirea sufletească, când după 6 ani, astăvară când mă odihneam la peninsula mea din Sibioara, întrebând pe un pescar lipovean, care pescuia cu barca pe lângă mal, dacă el știe cum se numește ostrovul din ghiol, mi-a răspuns după o clipă de gândire :

»Știu, este insula Brătescu» Prinurmă, scopul a fost ajuns. căci deși autoritățile n'au luat act, sau nu s'au interesat de acest omagiu adus pe drept unui om de foarte mare merit cultural ca D-l Profesor C. Brătescu, totuș poporul nu a uitat și nici nu are să uite numele insulei

3 Clima și vegetația .

Clima și vegetația acestui colțișor de pământ stâncos și singuratic este continental-secetoasă cu primăvăă timpurie, vară extrem de secetoasă, deși în insulă tot răcoare este din cauza brizei dela apropiata Mare, și cu toamne târzii și ierni potrivite.

Pe insulă cresc plante de stepă și rar câte un pescar din Năvodari (3 klm.) seamăuă în ea porumb, dovleci, tomate roșii, iar pe locurile mai ridicate printre stânci, cresc niște plante înalte, cotoroase, cu puține frunze late și groase și cu multe floricele mici și dese de-o frumoasă culoare mov, iar în centrul insulei crește mult pelin. Înainte de războiu erau foarte multe mure printre pietrele foarte răscolite de căutătorii de comori, despre care au rămas următoarele legende :

1) Legendă I .

În timpuri depărtate, spun bătrânii, această insulă era locuită de niște călugări, cari trăiau aci retrași de lume, ca niște schimnici într'un ostrov înconjurat de ape. Vorba vine «ca niște schimnici» !. Călugării aceștia aveau în insulă și o casă de piatră anume spre marginea insulei dinpre Luminița (Șahman), adică spre răsărit miază noapte, unde se mai cunosc până azi pietrele scormonite și împrăștiate din temelie. Călugării aceștia se ocupau cu nobila meserie a furtului la drumul mare și adunau bani în insulă, unde îi ascundeau într'un loc știut numai de ei, Așa au adunat ei o comoară numai din bani de aur și s'eu legat ei cu blestem mare și jurământ, ca nici unul să n'o scoată singur din pământ, ci, de cât așa, mai bine s'o scoată un străin.

Mai târziu călugării aceștia s'au împrăștiat fiind urmăriți de stăpânirea din vremea aceea.

Pe atunci nu erau sate în jurul limanului și de aceea nimeni, până hăt târziu, n'a răscolit pământul în ostrov, ca să dea de comoară. Dar nici mai apoi, când s'au ridicat satele în jurul ghiolului, nimeni n'a dat de ea deși au fost destui care să cerceteze locul.

(Auzită dela Vasile Foca din Năvodari, bătrân de 66 ani).

Altă legendă .

Se zice că la podul Tașaului de peste pâraul Casimcea, trei tâlhari au jefuit pe vremuri poșta turcească ce venea dinspre Babadag și se îndrepta spre Constanța, Balcic, Varna, Stambul.

Hoții, după ce și-au umplut poalele mantalelor cu lire de aur prădate, s'au urcat într'o barcă și au văslit în spre largul ghiolului Tașaul până la o insulă din mijlocul apei. Aci au îngropat comoară astfel ; au pus galbenii în niște dăsași, apoi au învelit dăsașii într'o mușama ; după aceea au săpat în insulă trei morminte turcești și au pus comoara într'unul din ele ; apoi au dat țărâna la loc, au ridicat niște pietroaie mari deasupra

*) Legendele au fost publicate și în A. D. 1936 pag. 149.

și altele mai mici împrejur, ca să se creadă că în adevăr sunt morminte turcești și în urmă s'au legat cu jurământ că mai bine s'o scoată un om străin decât unul singur dintre ei, fără știrea celorlalți. Și s'au despărțit. După puțină vreme, poterile turcești i-au prins pe hoști și i-au trimis la Stambul să-i pedepsească Sultanul.

Pe drum au murit doi dintre ei, așa că numai unul a fost întemnițat pe viață în temnița Stambulului. Acolo hoțul a făcut cunoștință cu un alt turc, care-și făcea oșanda pe o durată mai scurtă de timp și care, din întâmplare, era tot din Dobrogea. Și l'a întrebat dacă nu cumva are cunoștință despre un ghiol din Dobrogea, căruia îi zice Tașaul și despre o insulă din el. Acela i-a răspuns că da.

Atunci hoțul cu comoara l-a îndemnat că, de îndată ce va scăpa din închisoare, să se ducă în acel ostrov și să sape în cel mai mare mormânt, căci acolo e o comoară de lire turcești și s'o ia dânsul, căci el nu mai are nădejde s'o mai vadă, că-i vor putrezii oasele în temnița aceia. Așa s'a și întâmplat. Turcul cel tânăr, după ce-și ispăși pedeapsa, hăt mai spre bătrânețe și-a adus aminte la sărăcie de vorbele tâlharului din temniță și a venit în Dobrogea, în Palazul Mîc; însă oricui istorisea această poveste, îi râdea în nas, făcându-l »bătrân nebun». Și a plecat bătrânul fără nici o ispravă iar la Stambul, iar comoara se zice că încă se mai află în insulă.

(Auzită dela A. Călinescu, fost pensionar, subadministator la pescăriile statului și revizor.

Perspective de viitor.

Am fost de multe ori în insula C. Brătescu, iar în vara trecută numai de trei ori și niciodată nu-mi venea să mă mai întorc din frumusețea și liniștita ei singurătate. De pe platoul dinspre mare, este o vedere cu o perspectivă largă până la Constanța, spre Sud; iar spre est, până dincolo de scîlpirea monumentului dela Capul Midia, îți surăde un orizont larg, sprîjnit pe marea cea veșnic mișcătoare.

Pitorescul acestei insule, m'a făcut să întrevăd într'un viitor nu tocmai depărtat, un superb parc marin în splendoarea căruia s'ar putea ridica o vilă a vreunui in-

stitut științific, care s'ar ocupa cu cercetarea climei, a florei, faunei și câte alte lucruri de interes regional. S'ar mai putea face deasemenea un splendid sanatoriu marin de tihnă liniște pentru cei cu nervii sdruncinați, cărora le-ar prîi un aer bogat în ozon marin.

Iarăși s'ar mai putea face un așezământ practic, un fel de școală de piscicultură modernă, unde s'ar putea forma metodic, toți adolescenții, absolvenți ai cursului complementar din toate satele marginase lacului Tașaul. S'ar mai putea face o mănăstire într'un cuib atât de pitoresc și singuratic; sau o fortificație costieră și antiaeriană, terenul insulei în subsol fiind stîncos.

Și câte nu s'ar putea realiza din partea câtorva intelectuali bogați, cari și-ar putea lega numele pe veci, printr'o operă estetică, morală și socială, dacă ar fi însufleții de un adevărat ideal constructiv, pentru o astfel de așezare insulară, pe care streinii ar ști s'o amenajeze a justa ei valoare naturală.

M A M A I A

*De o parte lac, de altă parte, mare,
Iar între ape, lungul perisip.
Ce pare între ele o cărare
Cu luciurmat și dune de nisip.*

*In miezul verii, bărci pe ape, lume
Și cântece, perechi ce joacă—alene,
Pe plajă, numai dragoste și glume
Sî'n unde doar naiade și sirene.*

*Dar iarna, marea aprigă se sbate,
Pustiu pe plajă, lacul a 'nghețat;
Doar duhul lui Ovidiu se abate
Spre insula pe care a visat.*

I, Dumitrescu—Frasin

Revista

Roagă pe cărturarii satelor să anunțe Direcția Muzeului Regional al Dobrogei (Primăria Municipiului Constanța) dacă pe la săpăturile ce fac sătenii pentru fântâni sau beciuri, ori prin eventuale surpări de maluri, în urma topirei zăpezii, găsesc anumite obiecte vechi, vase, opaițe, pietre cu inscripții sau alte lucruri care li s'ar părea că prezintă interes pentru muzeu.

Gânduri

ABONAMENTE:

De susținere 100 lei anual
De corespondență 60 lei anual

Primim dări de seamă scurte, asupra activității extrașcolare la sate.

Rugăm pe toți publiciștii dobrogeni să ne trimită câte un exemplar din revistele sau gazetele în cari au făcut publicațiuni.

Toți acei cari primesc primul număr și nu vor să se aboneze, sunt rugați să-l rețină și să ne comunice în scris numai cei ce vor să se aboneze.

Redacția și Administrația: Str. I. Lahovari 105
Constanța

PEDAGOGIE

1890. Apostolescu N.—Tehnica studiului individualității în școala primară. (Experiment—Observație—Anchetă. 120 pagini. Tip. „Diecezană” Oradea, 1936 Lei 75.
1891. Enescu C. N. și Angelescu P. S.—Pedagogia și educația contemporană. Metode curente și sisteme noi. 220 pag. Tip. „Munca” Botoșani 1936 Lei 60
1892. Baciu Ștefan—Poeme de dragoste. 32 pagini Tip. „Sannenfeld”, 1936 Oradea Lei 30

Toată lumea trebuie să citească

NOUL COD PENAL

Regele Carol II-lea

Ce a apărut în Editura

„ALBANIA”

Complect lei 15 Extrase din Cod lei 5